

สำนักงานสีเขียว สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

คู่มือการป้องกัน ระวังอัคคีภัย

และแผนฉุกเฉิน

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

พ.ศ. 2567

คำนำ

ตามกฎหมายกำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการ ดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 25555 ข้อ 4 ในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป นอกจากต้องปฏิบัติตามข้อ 3 แล้ว ให้นายจ้างจัดให้มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วย การตรวจตรา การอบรม การรณรงค์ ป้องกันอัคคีภัย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ และการบรรเทาทุกข์ ให้นายจ้างจัดเก็บแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ณ สถานประกอบกิจการพร้อมที่จะให้ พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้ ตามกฎหมาย ข้อที่ 27 สถานประกอบกิจการทุกแห่ง ต้องจัดให้บุคลากรอย่างน้อยร้อยละ 40 ของจำนวน บุคลากร ในแต่ละหน่วยงานของสถานประกอบกิจการนั้น ผ่านการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นไปตามกฎหมาย เรื่องการป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบกิจการ เพื่อความปลอดภัยในการทำงานสำหรับบุคลากร และเกณฑ์สำนักงานสีเขียว หมวดที่ 5 สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย 5.5 การเตรียมพร้อมต่อสภาวะฉุกเฉิน

ทั้งนี้การเกิดเพลิงไหม้ในสถานประกอบกิจการ ส่งผลก่อให้เกิดความเสี่ยงและเสียหายต่อ ชีวิต อาคาร สถานที่ อุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของสถานประกอบกิจการ ส่งผลกระทบให้การปฏิบัติงานหยุดชะงัก เพื่อการป้องกันมิให้เกิดเพลิงไหม้หรือการจัดการระงับเพลิงในขั้นต้น ไม่ให้เพลิงไหม้ลุกลามใหญ่โตนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงได้จัดทำ “คู่มือการป้องกันระงับอัคคีภัย แผนฉุกเฉิน” เล่มนี้ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติการฝึกอบรมการ ดับเพลิงขั้นต้น จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้นำไปใช้ปฏิบัติได้ต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรภัสสร อ่อนเกิด)

ผู้อำนวยการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี

สารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

27 ธันวาคม 2567

สารบัญ

- 1.วัตถุประสงค์
- 2.ขอบเขต
- 3.ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้
- 4.การแบ่งประเภทของไฟ
- 5.การป้องกันแหล่งกำเนิดไฟฟ้าของการติดไฟ
- 6.วิธีดับเพลิง
7. ทำอย่างไรเมื่อเกิดเพลิงไหม้
8. เครื่องมือดับเพลิงชนิด ต่าง ๆ
9. วิธีการใช้อุปกรณ์ดับเพลิง
10. ขั้นตอนการดำเนินงานป้องกัน ระวังอัคคีภัย และแผนฉุกเฉิน
 - 10.1. ก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้
 - 10.1.1 แผนการอบรมป้องกันและระวังอัคคีภัย
 - 10.1.2 แผนรณรงค์ป้องกันอัคคีภัยแผนการตรวจตราเพื่อป้องกันอัคคีภัย
 - 10.2. ขณะเหตุเพลิงไหม้
 - 10.2.1 แผนระวังอัคคีภัย
 10. 2.2 แผนอพยพหนีไฟ
 - 10.3. หลังเกิดเหตุเพลิงไหม้
 - 10.3.1 แผนบรรเทาทุกข์ แผนปฏิรูปฟื้นฟู

เอกสารอ้างอิง

ภาคผนวก

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการป้องกันการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินจากอัคคีภัย
2. เพื่อสร้างความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยต่อบุคลากร และผู้เข้ารับบริการกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้
3. เพื่อลดอัตราความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุอัคคีภัย
4. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อพนักงานในสถานประกอบการ

2. ขอบเขต

กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการ ดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 25555 ข้อ 4 ในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ต้องจัดให้มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วย แผน ตรวจตรา แผนการอบรม แผนรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย แผนการดับเพลิง แผนอพยพหนีไฟ และแผนบรรเทาทุกข์ โดยจัดให้เก็บแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ณ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน พร้อมให้บุคลากรตรวจสอบความปลอดภัยตรวจสอบได้

แผนปฏิบัติการป้องกันและรองรับเหตุฉุกเฉิน กรณีอัคคีภัย ฉบับนี้ใช้สำหรับ พื้นที่ของ “สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน” เท่านั้น โดยครอบคลุมถึงบุคลากร ผู้เข้ารับบริการ และบุคคลภายนอก ซึ่งมีองค์ประกอบของแผนที่ต้องดำเนินการในภาวะการณ์ที่ต่างกัน คือ ก่อนเกิดเหตุอัคคีภัย ขณะเกิดเหตุอัคคีภัย และหลังเกิดเหตุอัคคีภัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

3. ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้

การสันดาป หรือการเผาไหม้(COMBUSTION) คือ ปฏิกิริยาเคมีที่เกิดจากการรวมตัวของเชื้อเพลิง กับออกซิเจน ซึ่งเป็นผลให้เกิดความร้อนและแสงสว่างกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ไฟจะเกิดขึ้นได้ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง หรือเรียกว่า ทฤษฎีสามเหลี่ยมของไฟ คือ 1. เชื้อเพลิง 2. ความร้อน 3. ออกซิเจน

เมื่อเกิดไฟขึ้น และมีการเกิดไฟอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 อย่าง เป็นองค์ประกอบของการลุกลามอย่างต่อเนื่องมีผลให้เกิดเพลิงไหม้เรียก ทฤษฎีปิรามิดของไฟ (Tetrahedron)

1. เชื้อเพลิง 2. ความร้อน 3. ออกซิเจน 4. ปฏิกิริยาลูกโซ่

สามเหลี่ยมของไฟ

อุณหภูมิ
ที่ทำให้เชื้อเพลิงคายไอ

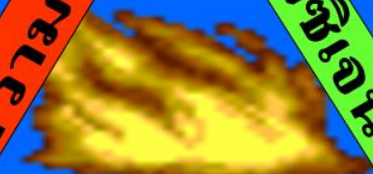
ปริมาณออกซิเจน

16-21 %

ความร้อน

ออกซิเจน

ของแข็ง

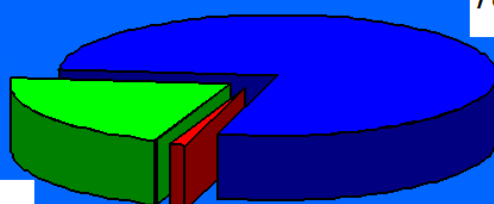

เชื้อเพลิง
ของเหลว

ก๊าซ

อากาศ

ชั้นบรรยากาศ

78%

21%

1%

Click to add text

■ ออกซิเจน 21% ■ ไนโตรเจน 78 % ■ คาร์บอนไดออกไซด์ 1%

4. การแบ่งประเภทของไฟ

โดยทั่วไปแบ่งชนิดของไฟตามลักษณะและปฏิกิริยาในการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงตามมาตรฐานของสมาคมป้องกันอัคคีภัยของสหรัฐอเมริกา (National Fire Protection Association : NFPA)

1. **ไฟประเภท A (Class “A”)** เป็นการเผาไหม้ที่เกิดจากเชื้อเพลิงธรรมดาโดยทั่วไป เช่น ไม้ กระดาษ ผ้า พลาสติก ฯลฯ เชื้อเพลิงเหล่านี้มีลักษณะ และปฏิกิริยาในการเผาไหม้ โดยการคายไอออกมาตามผิวโดยที่เนื้อแท้ของเชื้อเพลิงยังไม่แปรสภาพเป็นของเหลว
2. **ไฟประเภท B (Class “B”)** เป็นการเผาไหม้ที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่เป็นสารไฮโดรคาร์บอนทุกชนิด เช่น ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซหุงต้ม (LPG) น้ำมันที่ใช้กับรถยนต์อย่างมะตอย พาราฟิน ตัวทำละลายต่าง ๆ เป็นต้น โดยที่มีลักษณะของการลุกไหม้โดยเป็นก๊าซหรือของเหลวที่ขับไอออกมา ถ้าเป็นลักษณะแข็งตัวก็จะหลอมเหลวแล้วคายไอออกมา
3. **ไฟประเภท C (Class “C”)** เป็นการเผาไหม้ที่เกิดจากกระแสไฟฟ้าที่เกิดจากอาร์คสปาร์ค การใช้ไฟฟ้าเกินกำลัง เมื่อเกิดการเผาไหม้ยังมีกระแสไฟฟ้าอยู่ในอุปกรณ์ไฟฟ้านั้น โดยกระแสไฟฟ้ายังไม่ได้ถูกตัดออก แต่ถ้าหากตัดกระแสไฟฟ้าออกแล้วสิ่งเหล่านี้ก็คือ เชื้อเพลิง “A” “B” หรือ “D” นั่นเอง
4. **ไฟประเภท D (Class “D”)** เป็นการเผาไหม้ที่เกิดจากพวกโลหะที่ลุกไหม้และให้ความร้อนสูง พวกวัตถุระเบิด พวกที่ทำปฏิกิริยากับน้ำได้ เช่น แมกนีเซียม (Magnesium) , โซเดียม (Sodium) , ไทเทเนียม (Titanium) , โพแทสเซียม (Potassium) เป็นต้น ลักษณะการลุกไหม้ของประเภท “D” นี้จะให้ความร้อนสูงมากทำให้เกิดการลุกลามอย่างรวดเร็วบางครั้งเกิดการระเบิดขึ้นและเชื้อเพลิงบางชนิดทำปฏิกิริยากับน้ำ เช่น โซเดียม ทำให้เกิดก๊าซไฮโดรเจน ซึ่งเป็นก๊าซที่ไวไฟ
5. **ไฟประเภท K (Class “K”)** เป็นการเผาไหม้ที่เกิดจาก คราบน้ำมันหมู น้ำมันพืชหรือในปล่องระบายควันในห้องครัว

5. การป้องกันแหล่งกำเนิดไฟฟ้าของการติดไฟ

การเกิดเพลิงไหม้นั้น เกิดขึ้นเนื่องจากการทำปฏิกิริยาระหว่างความร้อน เชื้อเพลิง และออกซิเจนในอากาศที่มีสัดส่วนที่เหมาะสมทำให้เกิดการจุดติด เมื่อทราบว่างค์ประกอบของไฟมีอะไรบ้าง จำเป็นต้องควบคุมไม่ให้สัดส่วนขององค์ประกอบของไฟไปผสมทำให้เกิดการจุดติดได้ ซึ่งเราไม่สามารถควบคุมออกซิเจนได้ เพราะโดยปกติจะมีออกซิเจนผสมอยู่ในอากาศโดยธรรมชาติ

ข้อแนะนำ สำหรับการดูแลป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟ อาจทำได้โดยการลดความร้อน การกำจัดความร้อนหรือการป้องกันไม่ให้เชื้อเพลิงไปสัมผัสความร้อน ซึ่งอุปกรณ์ไฟฟ้าควรใช้ให้เหมาะสมกับงาน และควรมีการตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้า เพื่อป้องกันไฟฟ้าลัดวงจร นอกจากนี้การทำความสะอาดอุปกรณ์ไฟฟ้า ควรใช้น้ำยาเฉพาะ และควรเป็นชนิดที่ไม่ไวไฟ สรุบบโดยสังเขปได้ดังนี้

1. **การลดความเสี่ยงอันตราย** อาจทำได้โดยการใช้สารสำหรับหล่อลื่นที่ไม่ไวไฟ และเป็นชนิด ที่ได้รับการแนะนำจากผู้สร้างอุปกรณ์หรือฝ่ายวิศวกรรม ควรมีการทำความสะอาดอุปกรณ์เสมอ ๆ เพื่อไม่ให้เกิดการสะสมของฝุ่น ซึ่งอาจเป็นเชื้อไฟ

2. **วัสดุไวไฟชนิดพิเศษ** ควรเก็บรักษาให้ถูกต้องตามลักษณะการจัดเก็บสารเคมีนั้น ๆ เช่น เก็บไว้ในสถานที่ที่สามารถควบคุมอุณหภูมิที่พอเหมาะ หรือห่างไกลจากความร้อนจะไม่ทำให้เกิดการเผาไหม้

3. **การเชื่อมและการตัดโลหะ** ควรจัดเป็นบริเวณแยกต่างหากจากงานอื่น ๆ ควรอยู่ในบริเวณ ที่มีการถ่ายเทอากาศสะดวก และพื้นที่จะต้องเป็นชนิดทนไฟ แต่ถ้าหากจัดให้อยู่แยกต่างหากไม่ได้ ก็ควรจัดเตรียมบริเวณสำหรับการเชื่อมและการตัดโลหะที่คำนึงถึงการใช้พื้นที่ทนไฟ ต้องมีการป้องกันประกายไฟ เพื่อไม่ให้เกิดการเชื่อมหรือตัดโลหะกระเด็นไปในบริเวณอื่น ๆ โดยเฉพาะต้องไม่มีเชื้อเพลิง อยู่ในบริเวณใกล้เคียง และควรจัดหาอุปกรณ์สำหรับดับเพลิงไว้ในบริเวณนี้ด้วย

4. **การใช้เตาเผาแบบเปิดหรือเปลวไฟที่ไม่มีสิ่งปิดคลุม** ต้องมีการป้องกันการกระเด็น ของลูกไฟ ต้องไม่เก็บสารที่เป็นเชื้อเพลิงไว้ในบริเวณที่ใกล้เคียง ไม่ควรทิ้งให้ติดไฟโดยไม่มีการดูแล รวมทั้ง ต้องมีการถ่ายเทอากาศที่เหมาะสม

5. **การสูบบุหรี่และการจุดไฟ** ควรจัดให้มีบริเวณสูบบุหรี่สำหรับพนักงานและจัดป้าย แสดงไว้ และต้องเข้มงวดให้พนักงานปฏิบัติตาม สูบบุหรี่เฉพาะบริเวณที่กำหนดไว้สำหรับสูบบุหรี่ได้ ควรจัดภาชนะสำหรับทิ้งก้นบุหรี่ ส่วนบริเวณใดที่ห้ามการสูบบุหรี่ ควรห้ามจุดไฟและเตรียมการสำหรับป้องกันการเกิดอัคคีภัยที่อาจเกิดจากความประมาทเลินเล่อ รวมทั้งประกาศหลักปฏิบัติในการใช้พื้นที่ เพื่อให้พนักงานเข้าใจ และให้ความร่วมมือป้องกันอัคคีภัย

6. **วัตถุที่ผิวร้อนจัด** เช่น ปล่องไฟ ท่อไอน้ำ ท่อน้ำร้อน ไม่ควรติดตั้งผ่านส่วนที่เป็นพื้น หรือ เพดาน ควรจัดให้ผ่านผนังทนไฟ หรือมีการหุ้มห่อด้วยสาร หรือวัตถุทนไฟ รวมทั้งจัดให้มีการถ่ายเทความร้อน ในบริเวณนั้นด้วย สำหรับโลหะที่ถูกทำให้ร้อนจัด ควรบรรจุในภาชนะ หรือผ่านไปตามอุปกรณ์ ที่จัดไว้โดยเฉพาะ

7. **ไฟฟ้าสถิต** ประจุไฟฟ้าสถิต ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเนื่องจากการเสียดสีของสารที่ไม่เป็นตัวนำ ซึ่งเมื่อเกิดการถ่ายเทประจุไฟฟ้า ก็จะทำให้เกิดประกายไฟ และถ้าประกายไฟสัมผัสกับเชื้อเพลิง ก็อาจเกิด การลุกไหม้ การป้องกันไม่ให้เกิดไฟฟ้าสถิต เป็นไปได้ยาก วิธีแก้ไขที่นิยมใช้โดยทั่วไป คือ การต่อสายดิน การต่อกับวัตถุที่ทำหน้าที่เป็นตัวรับประจุได้ การรักษาระดับความชื้นสัมพัทธ์ที่ระดับที่เหมาะสม และ การทำให้บรรยากาศรอบ ๆ เป็นประจุไฟฟ้า ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นตัวนำประจุไฟฟ้าออกจากวัตถุที่เก็บประจุ ไฟฟ้าสถิตไว้ในตัวมัน แต่วิธีนี้ควรใช้ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้เท่านั้น เพราะฉะนั้น กรรมวิธีในการทำให้เกิดประจุไฟฟ้า อาจเป็นตัวก่อให้เกิดการลุกไหม้เสียเอง

8. **การจุดติดจากการสะสมความร้อน** จนเกิดการลุกไหม้ขึ้นเองของสารบางชนิด เช่น ผ้ายืด ที่ชุ่มน้ำมันพืช น้ำมันไฮดรอลิก ถ้าอยู่ในภาชนะเปิด สามารถดูดกลืนออกซิเจนจากอากาศ ทำให้เกิดสะสม ความร้อน ลุกไหม้ขึ้นมาได้เอง

9. สารที่ทำปฏิกิริยากับน้ำ แล้วคายความร้อนออกมาสะสมในวัสดุเชื้อเพลิง เกิดการลุกไหม้ขึ้น เช่น ปูนขาว ผงโซดาไฟ เป็นต้น

10. การสลายตัว (การเน่าเสีย) ของวัชพืช โดยแบคทีเรียจะคายความร้อน ออกมาด้านบน จนทำให้ ด้านบนของกองวัชพืชที่แห้ง เกิดการลุกไหม้ขึ้น เป็นต้น

6. วิธีดับเพลิง

ทฤษฎีการดับไฟทำได้ 4 วิธี

- 1.การทำให้เย็นตัวลง หรือ ทำการหล่อเย็น
- 2.ทำอับอากาศ หรือ ใช้วิธีคลุมดับ
3. การขจัดเชื้อเพลิงหรือการตัดการหมุนเวียนของเชื้อเพลิง
- 4.ตัดปฏิกิริยาลูกโซ่

10 วิธีปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

1 ตั้งสติ
ไม่ตื่นตระหนก

2 ดึง/กด
สัญญาณเตือนไฟไหม้

3 โทรแจ้ง 199
ให้มาควบคุมเพลิง

4 ใช้ถังดับเพลิง
ควบคุมเพลิงในเบื้องต้น

5 ถ้าไฟลุกลามติดเสื้อผ้า
ให้รีบถอดเสื้อผ้า
หรือ ใช้วิธีนอนทับพื้น

6 อย่าเพิ่งเปิดประตู
ให้ใช้มือสัมผัสลูกบิดประตู
หากร้อนไม่ควรออกไป

7 หมอบคลานต่ำ
หรือย่อตัวให้ใกล้ระดับพื้น

8 ห้ามใช้ลิฟต์
ให้ใช้บันไดหนีไฟ
ออกจากอาคาร

9 หาดผ้าชุบน้ำ
ปิดจมูกและปาก

10 ไม่หนีไปอยู่ในห้องน้ำ
และไม่ขึ้นชั้นบน

8. เครื่องมือดับเพลิงชนิดต่าง ๆ

หลักการดับเพลิง สามารถทำได้ 4 วิธี คือ

1. การกำจัดเชื้อเพลิง ท าได้โดยการนำเชื้อเพลิงออกไปจากบริเวณเกิดอัคคีภัย และสำหรับกรณีขนถ่ายเอาเชื้อเพลิงออกไปไม่ได้ ควรใช้วิธีนำสารอื่น ๆ มาเคลือบผิวของเชื้อเพลิงเอาไว้ เช่น การใช้ผงเคมี โฟม น้ำ ละลายด้วยผงซักฟอก ซึ่งเมื่อฉีดลงบนผิววัสดุแล้วจะปกคลุมอยู่นานตราบเท่าที่น้ำ าทหรือสารเคมีอื่น ๆ ที่ผสมใน น้ำยังไม่สลายตัว

2. การกำจัดออกซิเจน โดยการปิดกั้นออกซิเจนไม่ให้ไปรวมตัวกับไอของเชื้อเพลิง เนื่องจากออกซิเจนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของไฟ วิธีการกำจัดออกซิเจนมีหลายวิธี เช่น ฉีดน้ำหรือสารปกคลุมอื่น ๆ ไปคลุมผิวเชื้อเพลิงหรือฉีดแก๊สเฉื่อย เช่น ไนโตรเจน หรือคาร์บอนไดออกไซด์ไปปกคลุมบริเวณเพลิงไหม้ ท าทให้จำนวนออกซิเจนในอากาศมีปริมาณต่ำ ลงจนไม่มีการสันดาปอีกต่อไป โดยทั่วไปแล้วเชื้อเพลิงจะถูกล้อมด้วยออกซิเจนประมาณ 21 % ซึ่งเกินพอสำหรับการเผาไหม้ เพราะไฟต้องการเพียง 16 % แต่ถ้าหากเราสามารถท าทให้ออกซิเจนลดจำนวนลงไปได้ ก็ไม่ได้หมายความว่าเรา สามารถดับไฟได้เลยทีเดียว หากออกซิเจนน้อยลงไฟก็อาจยังคงไหม้แบบคุได้ (ไม่มีเปลว) เช่น ไฟไหม้ในตู้เก็บ ของในลักษณะคุ เมื่อเปิดฝาดูออกไฟก็จะลุกทันที ทั้งนี้เพราะออกซิเจนจากภายนอกเข้าไปช่วยในการเผาไหม้ อย่างเพียงพอ

3. การลดอุณหภูมิ (ลดความร้อน) เมื่อทำให้อุณหภูมิของเชื้อเพลิงต่ำ ลงไฟจะจดับวบไฟ แม้จะมีเชื้อเพลิงและออกซิเจนผสมกันอยู่ก็ไม่เกิดการสันดาป เพลิงก็จะสงบลง วิธีการลดอุณหภูมิหรือการลดความร้อน เป็นวิธีที่ใช้กันแพร่หลายซึ่งจะใช้น้ำทำการดับไฟ การดับโดยวิธีนี้จะท าทให้เชื้อเพลิงเย็นตัวลง เพื่อลดอัตรา การกลายเป็นไอเพื่อป้องกันการระเบิด เนื่องจาก OVER PRESSURE หรือทำให้ความร้อนต่ำ ลง

4. การขัดขวางปฏิกิริยาลูกโซ่ การเผาไหม้ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวดเร็วและแรงขึ้นเรื่อย ๆ เกิดขึ้นเนื่องจากอนุมูลอิสระที่ถูกเหวี่ยงออกไปแล้วกลับเข้าไปที่ฐานของไฟอย่างรวดเร็ว ดังนั้น จึงมีการทดลองหาสารเคมีที่สามารถขัดขวางการเกิดปฏิกิริยาลูกโซ่ของไฟ ซึ่งพบว่าฮาโลนอน (HALON) เมื่อฉีดใส่ไฟมันจะเข้าไปแทนที่อนุมูลอิสระอย่างรวดเร็ว แต่ต้องระวังในการใช้เพราะอาจจะทำให้ขาดอากาศหายใจได้ เนื่องจากฮา ลอน (HALON) หนักกว่าอากาศ จึงสามารถไล่อากาศออกไป สารดังกล่าว ได้แก่ ไฮโดรคาร์บอนประกอบกับ ฮาโลเจน (Halogenated-Hydrocarbon) ซึ่งสารฮาโลเจน ได้แก่ ไอโอดีน โบรมีน คลอรีน และฟลูออรีน (เรียง ตามลำดับความสามารถในการใช้งาน) สารดับเพลิงประเภทนี้มีชื่อเรียกว่า ฮาโลนอน (HALON) เช่น HALON 1211 HALON 1301 แต่ปัจจุบันได้ถูกเลิกผลิตแล้ว โดยมีสารอื่นมาทดแทน เช่น FM-200

สัญลักษณ์	 ไม้, กระดาษ	 น้ำมัน, แก๊ส	 ไฟฟ้า	 น้ำมันทำอาหาร
ชนิดถังดับเพลิง (Product Type)	เพลิงไหม้ที่เกิดจากเชื้อเพลิงของแข็ง เช่น ไม้, ฟาง, กระดาษ, พลาสติก	เพลิงไหม้ที่เกิดจากเชื้อเพลิงของเหลวติดไฟและก๊าซติดไฟ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซหุงต้ม	เพลิงไหม้ที่เกิดจากวัสดุและอุปกรณ์ที่มีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่ เช่น ไฟฟ้าสวิตช์วงจร	เพลิงไหม้ที่เกิดจากน้ำมันที่ใช้ในการประกอบอาหาร (น้ำมันพืช, น้ำมันเตา)
 สเปรย์โฟม (Foam Spray)	 ได้	 ได้ (แบบจำกัด)	 ไม่ได้	 ไม่ได้
 ผงเคมีแห้ง (Dry Chemical)	 ได้	 ได้	 ได้ (แบบจำกัด)	 ไม่ได้
 สารเหลวระเหย (BF2000)	 ได้	 ได้	 ได้	 ไม่ได้
 เคมีสูตรน้ำ (Fireade2000)	 ได้	 ได้	 ได้	 ได้

9. วิธีการใช้อุปกรณ์ดับเพลิง

วิธีการตรวจเช็คถังดับเพลิง (เบื้องต้น)

การตรวจสอบถังดับเพลิง (เบื้องต้น) สามารถทำได้ง่ายๆ ดังนี้

1. ดูที่เข็มในมาตรวัด (Pressure Gauge) ของถังดับเพลิง เครื่องดับเพลิงที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ เข็มจะชี้ที่ช่องสีเขียว
(สังเกตตามรูป) แต่ถ้าเข็มเอียงมาทางซ้ายแสดงว่าแรงดันไม่มี ต้องรีบนำไปเติมแรงดันทันที ซึ่งควรตรวจสอบเป็นประจำทุกเดือน

ใช้งานได้ปกติ

ใช้งานไม่ได้

2. ตรวจ สายฉีด หัวฉีด อย่าให้มีผองผดขึ้น เป็นประจำทุกเดือน
3. ถ้าไฟไหม้ หรือกระทบกระเทือนอย่างรุนแรง ให้ส่งไปตรวจสอบและบรรจุใหม่
สภาพบรรจุของถังดับเพลิงต้องไม่บวม หรือบวม และไม่ขึ้นสนิม
4. ถังดับเพลิง ถังสีแดง “ผลเคมีแห้ง” 3-5 ปี (อยู่ในการบำรุงรักษา)
ถังดับเพลิง สีเขียวอื่น ๆ “สารสะอาดและเคมีน้ำ” ที่ 8-10 ปี
5. อายุการใช้งาน ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง (ถังสีแดง) มีอายุประมาณ 5 ปี ชนิดฮาโลตรอนวัน (ถังสีเขียว) และชนิดก๊าซ CO2 มีอายุประมาณ 10 ปี
6. ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง (ถังสีแดง) หากมีการใช้งานแล้ว ต้องนำไปเติมสารเคมีใหม่ทุกครั้ง

10. ขั้นตอนการดำเนินงานป้องกัน ระวังอัคคีภัย และแผนฉุกเฉิน

10.1. ก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้

10.1.1 แผนการอบรมป้องกันและระวังอัคคีภัย

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้มีแผนการอบรมป้องกันและระวังอัคคีภัย เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีความปลอดภัย เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจการป้องกันและระวังอัคคีภัย ปีละ 1 ครั้ง

ลำดับ	รายละเอียด	ความถี่	ปี พ.ศ. 2567												ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
	5.3.6 การตรวจสอบร่องรอยสัตว์พาหะนำโรค	ทุกเดือน													คณะทำงานด้าน สิ่งแวดล้อม หมวดที่ 5	
	5.3.7 สรุปผล/รายงานผลการตรวจสอบร่องรอยสัตว์พาหะนำโรค	3 ครั้ง/ ปี														
5.4	การเตรียมความพร้อมต่อสภาวะฉุกเฉิน															
5.4.1	การฝึกอบรมฝึกซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ	1 ครั้ง/ ปี														
5.4.2	ความเพียงพอและความพร้อมใช้งานของอุปกรณ์ระบบดับเพลิงป้องกันอัคคีภัยและระบบแจ้งเตือนเหตุเพลิงไหม้															
5.4.2.1	ตรวจสอบอุปกรณ์ดับเพลิงโดยช่างเทคนิคประจำอาคาร	ทุกเดือน														
5.4.2.2	ตรวจสอบอุปกรณ์ดับเพลิงโดยผู้เชี่ยวชาญ	2 ครั้ง/ปี														
5.4.2.3	รายงานผลการตรวจสอบความพร้อมใช้งานของอุปกรณ์ระบบดับเพลิงป้องกันอัคคีภัยและระบบแจ้งเตือนเหตุเพลิงไหม้	2 ครั้ง/ ปี														
หมวดที่ 6 การจัดซื้อและจัดจ้าง																
6.1	การจัดซื้อสินค้า														คณะทำงานด้าน สิ่งแวดล้อม หมวดที่ 6	
6.1.1	กำหนดแนวทางการจัดซื้อที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	1 ครั้ง / ปี														
6.1.2	จัดทำบัญชีรายการสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	1 ครั้ง / ปี														

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

วิทยาเขตนครราชสีมา

หน่วยงาน สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

งบประมาณเงินรายได้ (บริหารสินทรัพย์) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

รหัสโครงการ 68-1300-5-4001-00

1. ชื่อโครงการ อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกซ้อมดับเพลิงและหนีไฟอาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ลักษณะโครงการ (✓) จัดฝึกอบรม (.....) จัดงาน (.....) จัดตามภารกิจปกติ
3. โครงการนี้สอดคล้องกับนโยบายชาติ และผลผลิต
นโยบายที่ 4 : การศึกษา และเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
ผลผลิต : ผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. ความสอดคล้องประเด็นยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัด ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ : 4 เปลี่ยนผ่านระบบการบริหารองค์กรสู่ยุคดิจิทัล และเชื่อมโยงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน KPI 14 Top university among technological universities - SEA or global (SDGs THE : Impact Ranking) ลำดับที่ 14.1 UI Green Metric World University Rankings
5. ความสอดคล้องกับ Cluster / Commonality / Physical grouping ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
Cluster : Commonality
Commonality : Hands On
Physical grouping : -
6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานงานบริหารงานทั่วไป สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
7. สถานที่ดำเนินงาน (ระบุ) ชื่อสถานที่ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
8. ระยะเวลาดำเนินการ วันที่ 1 – 31 ธันวาคม 2567
9. หลักการและเหตุผล

ด้วยสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565 - 2569) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เปลี่ยนผ่านระบบการบริหารองค์กรสู่ยุคดิจิทัล และเชื่อมโยงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน KPI 14 Top university among technological universities - SEA or global (SDGs THE i: Impact Ranking) ลำดับที่ 14.1 UI Green Metric World University Rankings และตามเกณฑ์สำนักงานสีเขียว ของกรม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์สำนักงานสีเขียวหมวดที่ 5 สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ข้อที่ 5.5 การเตรียมความพร้อมต่อสภาวะฉุกเฉิน ข้อ 5.5.1 การอบรมฝึกซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟตามแผนที่กำหนด ซึ่งเกณฑ์กำหนดให้พนักงานทุกคนจะต้องเข้าฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมถึงเพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการและดำเนินการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2555

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นอาคารที่ให้บริการด้านวิทยบริการ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และบริการด้านอาคารสถานที่ เช่น ห้องประชุม ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องเรียน แก่นักศึกษา บุคลากร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และบุคคลภายนอก โดยอาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีพื้นที่ภายในและภายนอกอาคารประมาณ 17,662 ตารางเมตร ประกอบด้วย 3 อาคาร คือ อาคาร 12A สูง 3 ชั้น อาคาร 12B สูง 6 ชั้น และอาคาร 12C สูง 5 ชั้น หากมีเหตุเพลิงไหม้เกิดขึ้นอาจจะ

เกิดความไม่พร้อมในหลายด้านซึ่งเป็นผลเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของทางราชการ ดังนั้น บุคลากรจำเป็นต้องทราบและเข้าใจแผนการป้องกันอัคคีภัยและซักซ้อมการอพยพหนีไฟอย่างสม่ำเสมอ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศพิจารณาถึงสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดให้มีโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการฝึกซ้อมดับเพลิงและหนีไฟอาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ประจำปี พ.ศ. 2567 เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและระงับอัคคีภัยได้อย่างทันทั่วทั้ง มีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัย

10. วัตถุประสงค์

- 10.1 เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินภายในอาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 10.2 เพื่อให้บุคลากรใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้นได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย
- 10.3 เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการควบคุมและการดับเพลิงขั้นต้นอย่างถูกต้อง

11. เป้าหมาย

- 11.1 บุคลากรในหน่วยงานสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
- 11.2 เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output) จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 11.3 เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome) บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการควบคุมและการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้นได้ถูกต้องและปลอดภัย

12. กิจกรรมดำเนินงาน (ให้ระบุกิจกรรมที่จะทำในโครงการ)

อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกซ้อมดับเพลิงและหนีไฟอาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

13. กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการ (ให้ระบุกลุ่มเป้าหมาย และจำนวนให้ชัดเจน)

บุคลากรสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวน	46	คน
วิทยากรบรรยาย	จำนวน	1	คน
วิทยากรภาคปฏิบัติ	จำนวน	2	คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	49	คน

14. งบประมาณ

18,200 บาท

14.1 ค่าตอบแทน

6,000 บาท

- ค่าวิทยากรบรรยาย (600 บาท X 1 คน X 4 ชั่วโมง) 2,400 บาท
- ค่าวิทยากรภาคปฏิบัติ (600 บาท X 2 คน X 3 ชั่วโมง) 3,600 บาท

14.2 ค่าใช้สอย

9,120 บาท

- อาหารว่างผู้เข้าร่วมอบรม และวิทยากร (48 คน x 35 บาท x 2 มื้อ) 3,360 บาท
- อาหารกลางวันผู้เข้าร่วมอบรม และวิทยากร (48 คน x 120 บาท x 1 มื้อ) 5,760 บาท

16. ผลที่คาดว่าจะเกิด (Impact)

- 16.1 เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินภายในอาคารสำนักงานวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 16.2 บุคลากรใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้นได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย
- 16.3 บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการควบคุมและการดับเพลิงขั้นต้นอย่างถูกต้อง

หมายเหตุ กรุณากรอกข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อประกอบการพิจารณางบประมาณ

ลงชื่อ ผู้รับผิดชอบโครงการ

(นางสาวตรี กอคุณกลาง)

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

...../...../.....

เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อโดยตรง 0-4423-3069 ต่อ 2813

ความคิดเห็นผู้บังคับบัญชา.....

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรภัสสร อ่อนเกิด)

ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

...../...../.....

10.1.2 แผนรณรงค์ป้องกันอัคคีภัยแผนการตรวจตราเพื่อป้องกันอัคคีภัย

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการสำรวจความเสี่ยงและตรวจตรา เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และขจัดต้นเหตุของการเกิดเพลิงไหม้ โดยกำหนดให้บุคลากรและพื้นที่รับผิดชอบ ตรวจตราจุดเสี่ยงต่าง ๆ เช่น จุดเสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้ จุดที่ใช้ไฟและเก็บวัสดุไวไฟ จุดที่อาจก่อให้เกิดเชื้อเพลิง อุปกรณ์ไฟฟ้า

มีมาตรการป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อให้ชีวิตและทรัพย์สินให้มีความปลอดภัย โดยมีการกำหนดมาตรการป้องกันและระงับอัคคีภัยดังนี้

10.1.2.1 จัดให้มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย ทั้งด้านการจัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิง การจัดเก็บวัสดุไวไฟ และวัสดุระเบิด (หากมี) การกำจัดของเสียจากห้องปฏิบัติการ การป้องกันฟ้าผ่า การติดตั้งระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ การจัดเส้นทางหนีไฟ รวมทั้งระบบป้องกันอัคคีภัย

10.1.2.2 จัดการตรวจตรา การอบรม การรณรงค์ป้องกัน อัคคีภัย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ การบรรเทาทุกข์ และการปฏิรูปพื้นที่พุ่มเมื่อเกิดอัคคีภัยขึ้น

10.1.2.3 จัดให้มีช่องทาง/เส้นทางหนีไฟสู่ทางออกภายนอกตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

10.1.2.4 สำหรับบริเวณที่มีเครื่องใช้ไฟฟ้าติดตั้งอยู่ หรือมีกองวัสดุสิ่งของ หรือผนัง หรือสิ่งอื่นนั้นต้องจัดให้มีช่องทาง/เส้นทางหนีไฟสู่ภายนอก ให้มีความกว้างตามกฎหมายกำหนด

10.1.2.5 จัดให้มีเส้นทางหนีไฟสู่สถานที่ปลอดภัย

10.1.2.6 จัดให้มีการตรวจสอบอุปกรณ์ดับเพลิง มีการซ่อมบำรุง และตรวจตราให้มีสารเคมีที่ใช้ในการดับเพลิงตามปริมาณที่กำหนดตามชนิดของอุปกรณ์ดับเพลิงอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (ทุก 6 เดือน)

10.1.2.7 จัดให้มีการฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟให้บุคลากรออกจากอาคาร

สำนักงานสีเขียว สำนักงานที่ขอรับการประเมินโดยมีสารเคมี
และวัตถุอันตรายไม่ใช่อุปกรณ์ของสารเคมี

กิจกรรมการใช้ไฟฟ้า

มาตรการบรรลุป้าหมาย

ไฟฟ้าและแสงสว่าง

ปิดไฟฟ้าทุกหลอดในสำนักงาน เวลาพักเที่ยง 12.00 – 13.00 น. และหลังเลิกงาน หรือเปิดเท่าที่จำเป็นในโซนพื้นที่ให้บริการ

ไมโครเวฟ

ถอดปลั๊ก/ปิดสวิตช์ ทุกครั้งหลังใช้งาน

เครื่องปรับอากาศ

- เปิดอุณหภูมิ 25 องศา
- กำหนดเวลาเปิด-ปิด พื้นที่สำนักงาน ช่วงเช้าเวลา 09.30 – 11.30 น. ช่วงบ่ายเวลา 13.00 – 15.00 น. พื้นที่บริการ มีการกำหนดช่วงเวลาเปิด-ปิด เครื่องปรับอากาศเหมาะสมตามช่วงเวลาการให้บริการ
- เปิดประตู หน้าต่างทุกครั้งที่เปิดเครื่องปรับอากาศ

กาต้มน้ำร้อน

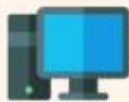
เสียบปลั๊กเวลา ช่วงเช้า 8.30 – 9.00 น. ช่วงบ่าย 12.00 – 13.00 น.

การใช้ลิฟท์

- ส่งเสริมให้เดินขึ้น-ลง บันได แทนการใช้ลิฟท์
- ก่อนปิดลิฟท์ควรสังเกต เพื่อนร่วมทาง และควรใช้บันได เมื่อขึ้น-ลง เพียงชั้นเดียว

เครื่องคอมพิวเตอร์

- ตั้งค่าปิดหน้าจอเมื่อไม่ใช้งาน
- ตั้งค่าเวลาปิดหน้าจออัตโนมัติ 1 นาที

เครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่องพิมพ์

- เปิดเครื่องเวลา 8.30 – 16.00 น
- ตั้งโหมดค่าประหยัดพลังงาน
- ใช้งานเท่าที่จำเป็น
- ถอดปลั๊กทุกครั้งหลังเลิกงาน

ตู้เย็น

- จัดระเบียบอาหาร และเครื่องดื่ม ทุกสัปดาห์
- ละลายน้ำแข็งทุกเดือน
- ตรวจสอบขอบยางเป็นประจำ
- ปรับอุณหภูมิตามปริมาณอาหาร
- ไม่เปิด-ปิด ตู้เย็นบ่อย หรือเปิดทิ้งไว้นานเกินไป

การตรวจสอบถังดับเพลิง อาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
โดยบริษัท นาซ่าไฟโรโปรดักส์ แอนด์เซฟตี้ จำกัด
เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2567

การดำเนินการ

1. ตรวจสอบสภาพถังดับเพลิง
2. ตรวจวัดน้ำหนักสารเคมีภายในถังดับเพลิง (ถังดับเพลิงชนิด CO2)
3. ตรวจสอบแรงดันภายในถังดับเพลิง (ถังดับเพลิงชนิดเคมีแห้ง)

อุปกรณ์ดับเพลิงป้องกันอัคคีภัย

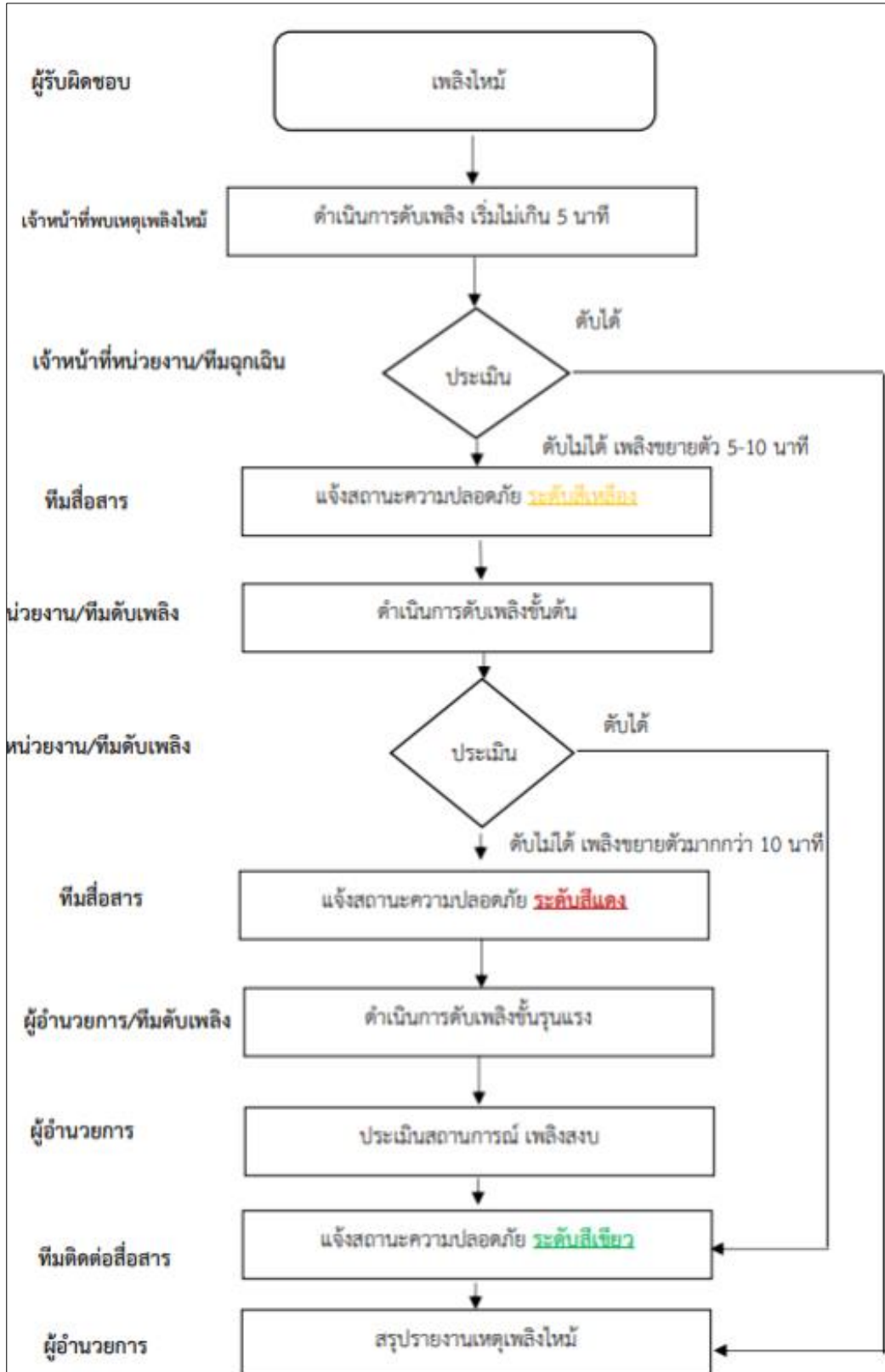
อุปกรณ์แจ้งเหตุเพลิงไหม้

10.2. ขณะเหตุเพลิงไหม้

10.2.1 แผนระงับอัคคีภัย

เพื่อกำหนดให้บุคคลที่ต้องปฏิบัติภารกิจในกรณีที่เกิดเหตุเพลิงไหม้อย่างชัดเจน และกำหนดขั้นตอนในการดับเพลิงให้มีการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้เกิดความเสียหายจากเพลิงไหม้น้อยที่สุด ดังนี้

ผอ.ดับเพลิง	ทีมดับเพลิง	ทีมค้นหาและเคลื่อนย้าย	ทีมปฐมพยาบาลเบื้องต้น	ทีมขนย้ายทรัพย์สิน	ทีมรักษาความปลอดภัย/ทีมสื่อสาร
ผศ.พรภัสสร อ่อนเกิด นายสุเทพ ยนต์พิมาย นายปรเมศวร์ สักพันธุ์ นางสาวนรารักษ์ บุตชา นางวันวิสาข์ ยนต์พิมาย	อาคาร 12C นายทศพล บุญใส นายมารุต หมายชัย	นางปวีณา นาคี น.ส.อาภาพร สุประดิษฐ์	นางสาวสุรวดี กอคุณกลาง น.ส.ลำแพน กลิ่นพะยอม	น.ส.อาจารย์ จรานุวัฒน์ นายหฤษฎ์ ประสิทธิ์ น.ส.ทัศนีย์ เปรียบจันทิก นายประภวิชญ์ บรรจงกุล	น.ส.อุไร แสงศิริ
	อาคาร12A นายธีรธรรม ไรจนรุ่งสติด นายชัยวัฒน์ แดงจันทิก	นายทิววัช เมฆวิชัย นายพุทธพงษ์ แผลมทอง นายพลากร ชาญสูงเนิน นายทุดิ โอสูงเนิน นายวัฒนา คชช้าง นายรัฐสรณ์ เชี่ยวเวช		นายพลากร ชาญสูงเนิน นายทิววัช เมฆวิชัย น.ส.ปฎิมากร ผั่นสันเทียะ น.ส.ชุตिकाญจน์ สุเพ็ญ นายมานิช อุทรส นางจุฑารัตน์ บุญคำ	นายสายชล สารนอก
	อาคาร 12B นายไพล เพราะผักแว่น นายพีระยุทธ หมื่นบุญมี น.ส.กิตติยา นิवासานนท์ น.ส.อุดมลักษณ์ พึ่งอารมณ	นายกฤษฎา ยงย่วน นางรติมา ปลั่งกลาง น.ส.วิลาวลัย แสนสุข น.ส.ชนัญชิตา เลิศจะบก น.ส.สุวรรณา ด้อยตา		น.ส.ยุพาวดี เพ็ชรขุนทด น.ส.นาดยา ธารณะกลาง นายศุภกร จันทรสวด น.ส.จิตติรัตน์ มาบจะบก น.ส.อุไรลดา ศรีอุบล	นางรัชดาพร บุญไตรี

โครงสร้างและบทบาทหน้าที่

โครงสร้าง	ชื่อ-นามสกุล	หน้าที่
ผอ.ดับเพลิง	1. ผศ.พรภัสสร อ่อนเกิด 2. นายสุเทพ ยนต์พิมาย 3. นายปรเมศวร์ สักพันธุ์ 4. นางสาวนรารักษ์ บุตรชา 5. นางวันวิสาข์ ยนต์พิมาย	1. รับรายงานและเช็คความพร้อมของกอง อำนวยการ 2. อำนวยการและสั่งการในการใช้แผนระงับเหตุ เพลิงไหม้ขั้นรุนแรง 3. สั่งการให้ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงาน ภายนอก 4. สั่งการให้หน่วยงานหยุดหรือปฏิบัติกาต่อสู้ไฟ 5. ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่มา ช่วยเหลือ 6. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บริหาร
ทีมดับเพลิง	<u>อาคาร 12C</u> 1. นายทศพล บุญใส 2. นายมารุต หมายชัย <u>อาคาร 12A</u> 1. นายธีรธรรม โรจนรุ่งสกลิต 2. นายชัยวัฒน์ แดงจันทิก. <u>อาคาร 12 B</u> 1. นายไพล เพราะผักแว่น 2. นายพีระยุทธ หมั่นบุญมี 3. น.ส.กิตติยา นิเวศานนท์ 4. น.ส.อุดมลักษณ์ พึ่งอารมณ	1. เมื่อทราบเหตุเพลิงไหม้ ให้รับรายงานตัวต่อ ผอ. ดับเพลิง 2. รวบรวมหน่วยดับเพลิงที่อพยพที่จุดรวมพล 3. ตรวจสอบความพร้อมของทีมดับเพลิงและ อุปกรณ์ทีม 4. สั่งการและประสานงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตัดกระแสไฟฟ้าจุดเกิดเหตุ 5. ฉีดน้ำดับเพลิง จนกว่าจะไม่สามารถดับได้ หรือ จนกว่าเจ้าหน้าที่ดับเพลิงจะมาถึง 6. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ดับเพลิง1ทีมโดยถอน กำลังออก1ทีมเพื่อช่วยลำเลียงอุปกรณ์ดับเพลิง สลับดับเพลิงกับทีมที่เหลือ หรือนำคนเจ็บออกไป ปฐมพยาบาล 7. ถอนออกทั้งหมดเมื่อไม่สามารถดับเพลิงได้ 8. รายงานสถานการณ์ให้ ผอ.ดับเพลิงทราบ
ทีมค้นหา และ เคลื่อนย้าย	<u>อาคาร 12C</u> 1.นางปวีณา นาคี 2.น.ส.อาภาพร สุประดิษฐ์	1. รายงานตัวต่อผอ.ดับเพลิง 2. ดำเนินการควบคุมสถานการณ์ตามคำสั่งผอ. ดับเพลิง 3. รายงานสถานการณ์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุด เกิดเหตุต่อผอ.ดับเพลิง 4. รับแจ้งผู้สูญหาย และรายงานต่อหัวหน้าทีม ค้นหาและเคลื่อนย้าย

โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ (ต่อ)

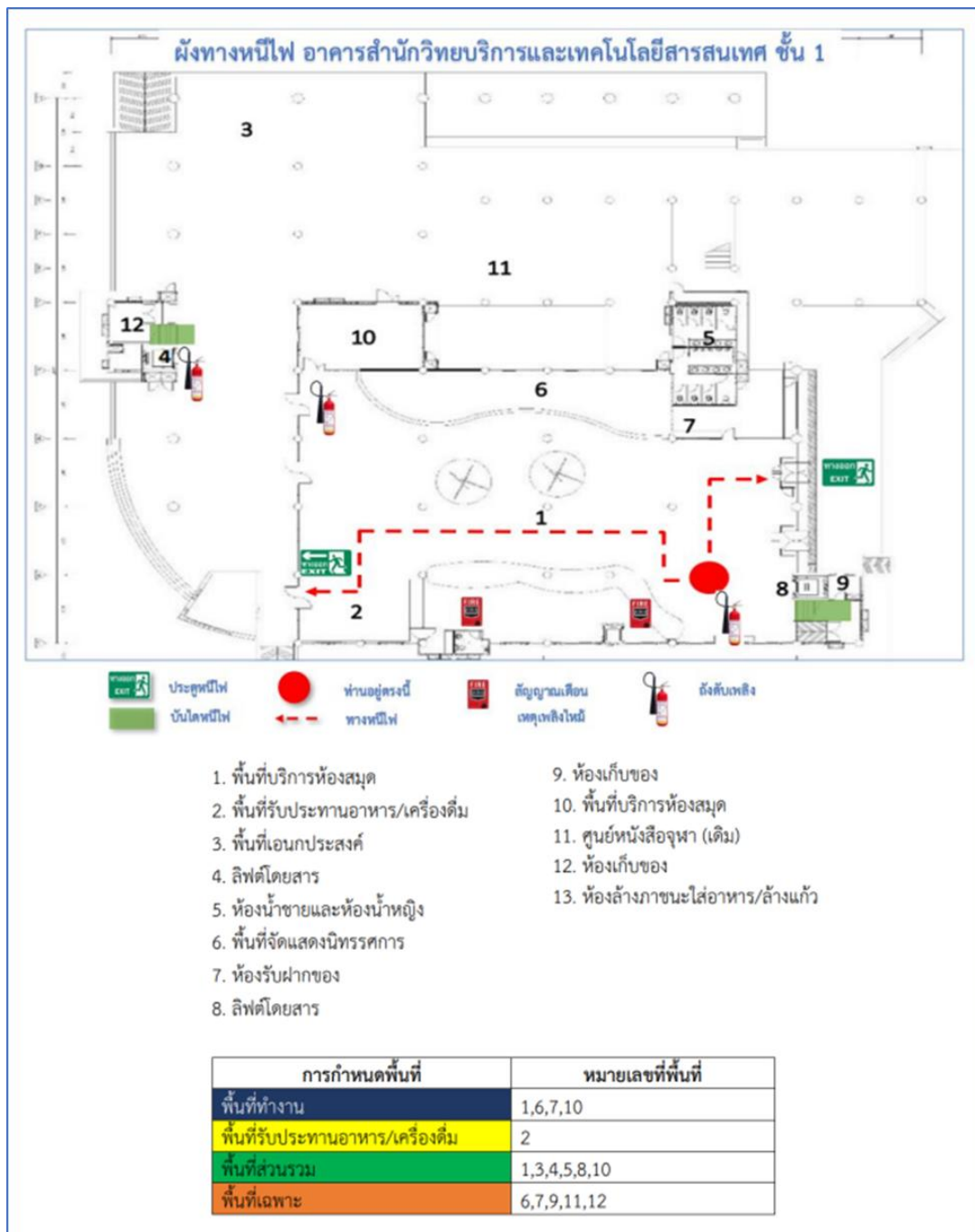
โครงสร้าง	ชื่อ-นามสกุล	หน้าที่
ทีมค้นหา และ เคลื่อนย้าย	อาคาร 12A 1.นายทิวธวัช เมฆวิชัย 2.นายพุทธพงษ์ แหลมทอง 3.นายพลากร ชาญสูงเนิน 4.นายหุติ โฉสูงเนิน 5.วัฒนา คชช้าง 6.รัฐสรณ์ เชี่ยวเวช อาคาร 12 B 1.นายกฤษฎา ยงย่วน 2.นางรติมา ปลั่งกลาง 3.น.ส.วิลาวัลย์ แสนสุข 4.น.ส.สุวรรณา ต้อยดา 5.น.ส.ชนัญชิตา เลิศจะบก	5.ทำการค้นหาผู้สูญหาย 6.รายงานยอดผู้สูญหาย แก่ผอ.ดับเพลิงเป็นระยะ 7. รอรับคำสั่งจากผอ.ดับเพลิง
ทีมปฐม พยาบาล เบื้องต้น	1.นางสุรวดี กอคุณกลาง 2.น.ส.ลำแพน กลิ่นพะยอม	1.รายงานต่อหัวหน้า ผอ.ดับเพลิง 2.จัดเตรียมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลและช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ 3. จัดซื้อบาดเจ็บที่นำส่งโรงพยาบาลรายงานต่อ ผอ.ดับเพลิง
ทีม ขนย้าย ทรัพย์สิน	อาคาร 12C 1.น.ส.อาจารย์ จรานุวัฒน์ 2.นายหฤษฎ์ ประสิทธิ์ 3.น.ส.ทัศนีย์ เปรียบจันทิก 4.นายประวิทย์ บรรจงกุล อาคาร 12A 1.นายพลากร ชาญสูงเนิน 2.นายทิวธวัช เมฆวิชัย 3.น.ส.ปฐิมากร ผันสันเทียะ 4.น.ส.ชุติกานุจน์ สุเพ็ญ 5.นายมานิช อุทรส 6.นางจุฑารัตน์ บุญคำ	1.ให้รับผิดชอบในการกำหนดจุดปลอดภัยในการเก็บวัสดุครุภัณฑ์ 2. อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายขนส่งวัสดุครุภัณฑ์ และย้ายวัสดุในที่เกิดเพลิงไหม้ 3. อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้าย รถยกไฟฟ้าทุกชนิดไปยังที่ปลอดภัย

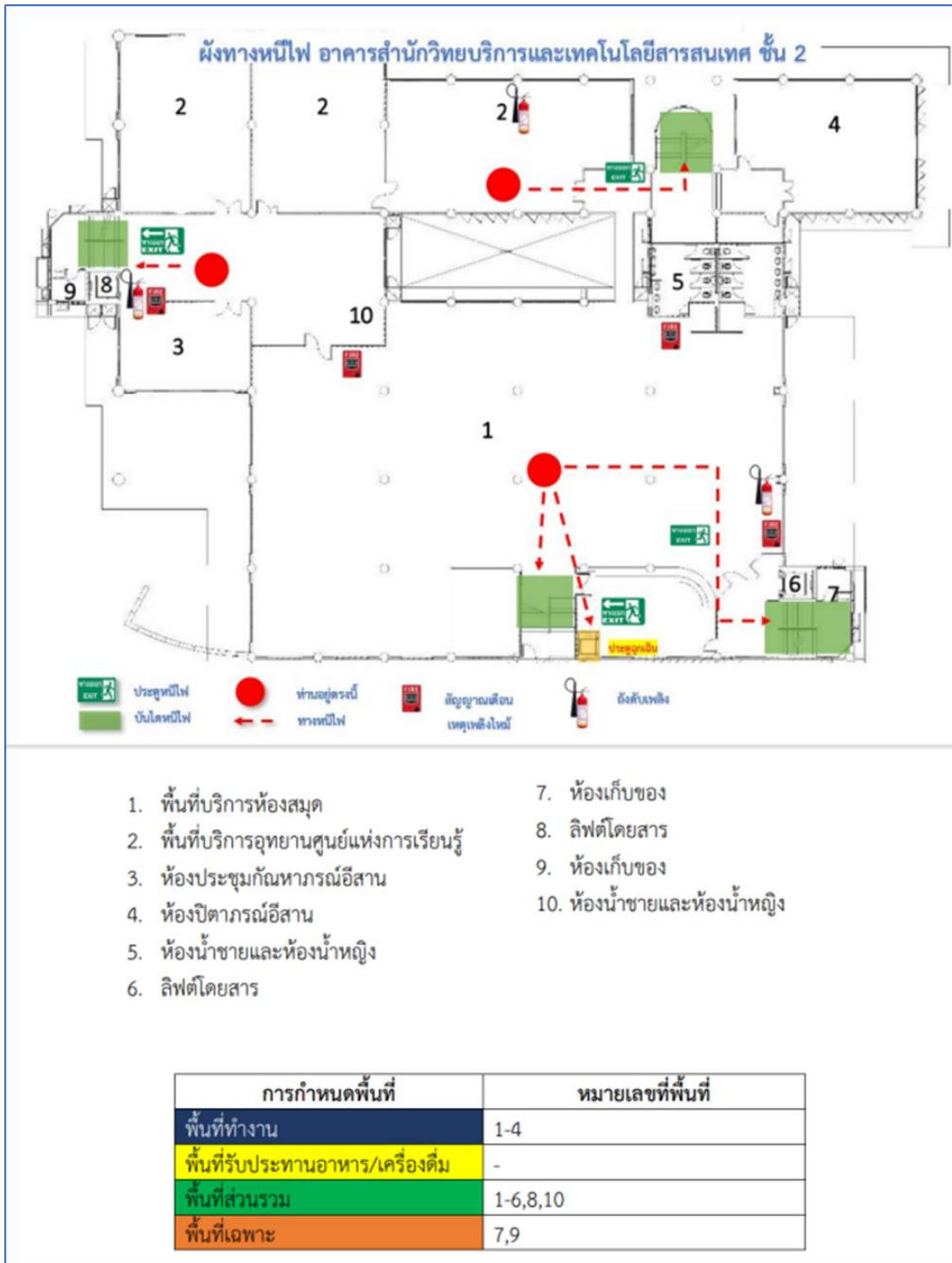
โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ (ต่อ)

โครงสร้าง	ชื่อ-นามสกุล	หน้าที่
ทีม ขนย้าย ทรัพย์สิน	<u>อาคาร 12 B</u> 1.น.ส.ยุพาวดี เพ็ชรขุนทด 2.น.ส.นาตยา ธารณะกลาง 3.นายศุภกร จันทรวเสด 4.น.ส.จิตติรัตน์ มาบจะบก 5.น.ส.อุไรลดดา ศรีอุบล	1.ให้รับผิดชอบในการกำหนดจุดปลอดภัยในการเก็บวัสดุครุภัณฑ์ 2. อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายขนส่งวัสดุครุภัณฑ์ และย้ายวัสดุในที่เกิดเพลิงไหม้ 3. อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้าย รถยกไฟฟ้าทุกชนิดไปยังที่ปลอดภัย
ทีมรักษา ความ ปลอดภัย/ทีม สื่อสาร	1.น.ส.อุไร แสงศิริ 2.นายสายชล สารนอก 3.นางรัชดาพร บุญไมตรี	1.รายงานตัวต่อ ผอ.ดับเพลิง 2. ประสานงานสั่งการโดยความเห็นชอบของ ผอ.ดับเพลิง 3.เป็นศูนย์รวมข้อมูลของทุกหน่วยงาน เพื่อรายงาน ผอ.ดับเพลิง 4. ติดต่อขอความช่วยเหลือภายนอกตามคำสั่ง ผอ.ดับเพลิง 5. จัดบันทึกเหตุการณ์จากทุกหน่วยงานที่แจ้ง 6. ประกาศแจ้งเหตุการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ ตามคำสั่ง ผอ.ดับเพลิง 7. สรุปข่าวสาร สถานการณ์จากทุกหน่วย 8. ให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกต่อผู้บริหาร และบุคคลภายนอก

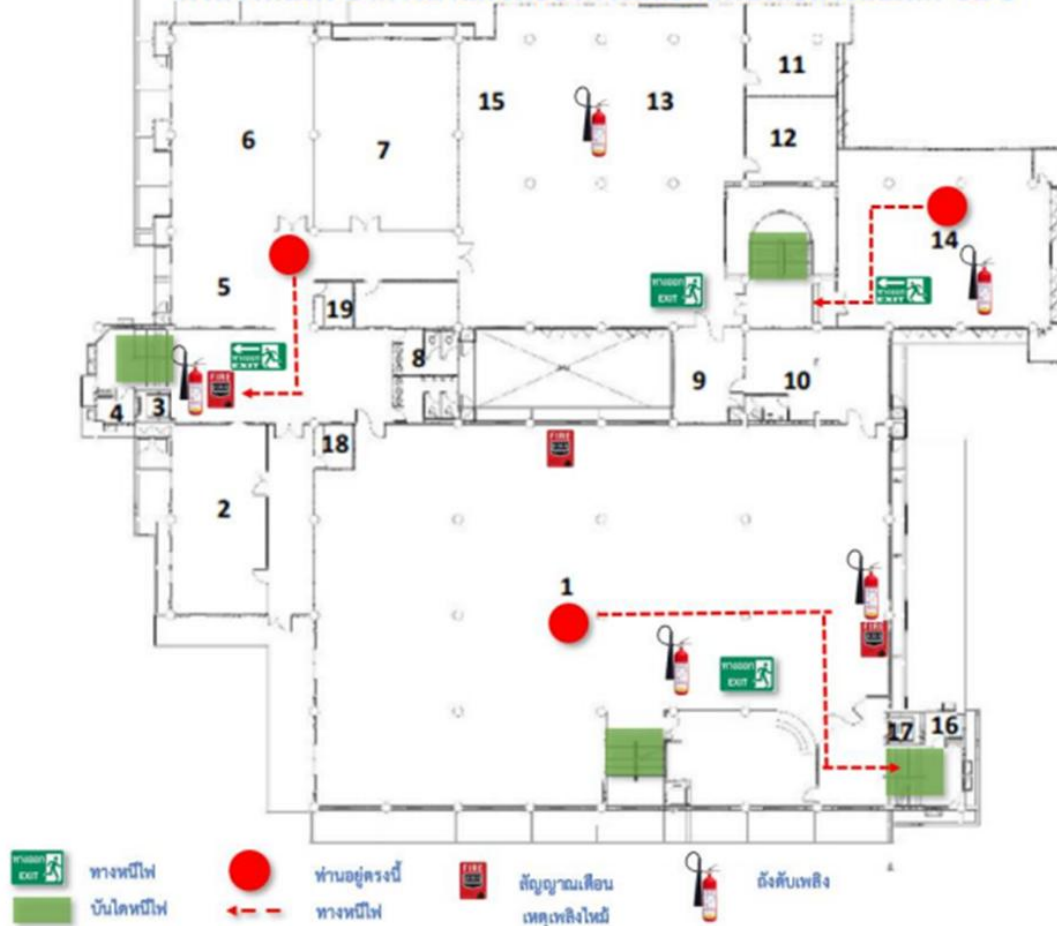
10.2.2 แผนอพยพหนีไฟ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดทำแผนอพยพหนีไฟ โดยแสดงแผนผังเส้นทางการหนีไฟ ตามพื้นที่ทั้งหมด 3 อาคาร ได้แก่ อาคาร A อาคาร B และอาคาร C มีทั้งหมด 6 แผนผัง ดังนี้

ผังทางหนีไฟ อาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้น 3

1. พื้นที่บริการห้องสมุด	11. ห้องบันทึกเสียง
2. ห้องแม่ข่ายคอมพิวเตอร์	12. ห้องควบคุม
3. ลิฟต์โดยสาร	13. ห้องสตูดิโอ
4. ห้องเก็บของ	14. สำนักงานงานเทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ห้องรับรอง	15. ห้องประชุมเล็ก
6. ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ A	16. ห้องเก็บของ
7. ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ B	17. ลิฟต์โดยสาร
8. ห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง	18. ห้องเก็บอุปกรณ์ใส่อาหารและเครื่องดื่ม/ล้างแก้ว
9. ห้องเก็บของ	19. ห้องเก็บอุปกรณ์ใส่อาหารและเครื่องดื่ม/ล้างแก้ว
10. พื้นที่พักรับประทานอาหาร / เครื่องดื่ม	20. ห้องถ่ายเอกสาร

การกำหนดพื้นที่	หมายเลขที่พื้นที่
พื้นที่ทำงาน	1,6-7,14
พื้นที่พักรับประทานอาหาร / เครื่องดื่ม	18-19
พื้นที่ส่วนรวม	1,8,17
พื้นที่เฉพาะ	4-5,2,9,11-13,15

ทางหนีไฟ
บันไดหนีไฟ

ท่านอยู่ตรงนี้
ทางหนีไฟ

สัญญาณเตือน
เหตุเพลิงไหม้

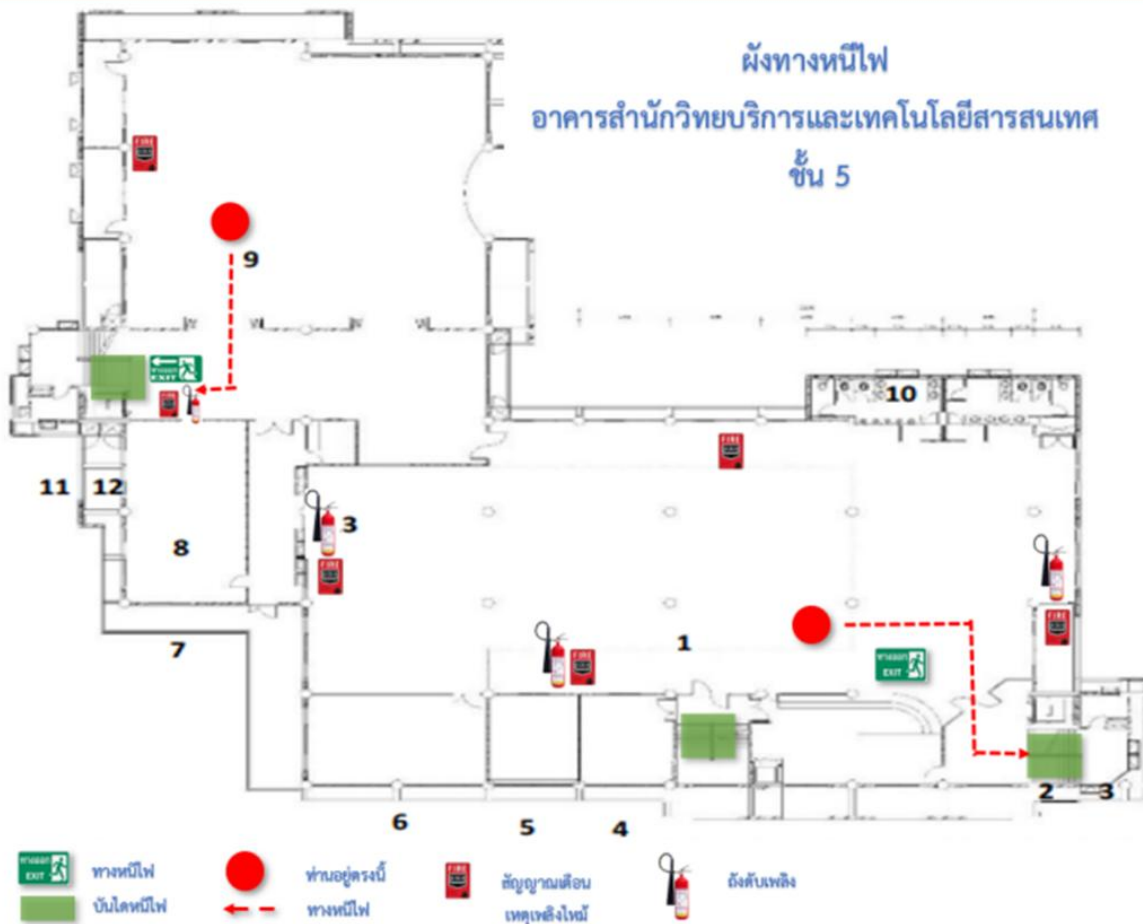

ถังดับเพลิง

1. พื้นที่บริการห้องสมุด
2. ลิฟต์โดยสาร
3. ห้องเก็บของ
4. สำนักงานแผนงานอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีการศึกษา
5. ห้องประชุมเสตการณ์อีสาน
6. ห้องผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
7. รองอธิการบดีฝ่ายเทคโนโลยีดิจิทัล สารสนเทศ และกิจการสหภาพวิทยาลัย
8. พื้นที่พักรับประทานอาหาร/เครื่องดื่ม
9. สำนักงานงานบริหารงานทั่วไป
10. ห้องรองผู้อำนวยการ/หัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการ
11. ห้องน้ำชายและหญิง
12. ห้องเก็บอุปกรณ์ใส่อาหารและเครื่องดื่ม/ล้างแก้ว
13. ห้องรับแขก
14. ลิฟต์โดยสาร
15. ห้องเก็บของ
16. ห้องสมาชิก

การกำหนดพื้นที่	หมายเลขพื้นที่
พื้นที่ทำงาน	1,4,5,9
พื้นที่พักรับประทานอาหาร / เครื่องดื่ม	8,12
พื้นที่ส่วนรวม	1,11,14
พื้นที่เฉพาะ	3,6,7,10,13,15-16

ผังทางหนีไฟ
อาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
ชั้น 5

1. พื้นที่บริการห้องสมุด	8. ห้องรับรอง
2. ลิฟต์โดยสาร	9. ห้องประชุมมรกตอีสาน
3. ห้องเก็บของ	10. ห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง
4. ห้องพัฒนาระบบ	11. ห้องเก็บของ
5. ห้องกิจกรรมกลุ่ม	12. ลิฟต์โดยสาร
6. ห้องเรียนอัจฉริยะ 1	13. ห้องเก็บอุปกรณ์ใส่อาหารและเครื่องดื่ม/
7. ห้องเก็บของ	ล้างแก้ว

การกำหนดพื้นที่	หมายเลขที่พื้นที่
พื้นที่ทำงาน	1,5-6,9
พื้นที่ที่เก็บประทานอาหาร / เครื่องดื่ม	-
พื้นที่ส่วนรวม	2,5-6,9,10,12
พื้นที่เฉพาะ	3-4,7,8,11,13

ผังทางหนีไฟ
อาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
ชั้น 6

1. พื้นที่บริการห้องสมุด
2. ลิฟต์โดยสาร
3. ห้องเก็บของ
4. ห้องน้ำชายและหญิง
5. ห้องมินิเธียเตอร์
6. ห้องเรียนอัจฉริยะ 2
7. ห้องมัลติมีเดีย

การกำหนดพื้นที่	หมายเลขที่พื้นที่
พื้นที่ทำงาน	1,5-7
พื้นที่ที่รับประทานอาหาร / เครื่องดื่ม	-
พื้นที่ส่วนรวม	2,4-7
พื้นที่เฉพาะ	3

10.3. หลังเกิดเหตุเพลิงไหม้

10.3.1 แผนบรรเทาทุกข์ แผนปฏิรูปฟื้นฟู

แผนบรรเทาทุกข์

แผนบรรเทาทุกข์ จะประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ
2. การสำรวจความเสียหาย
3. การรายงานตัวของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และกำหนดจุดนัดพบของ บุคลากร นิสิต เพื่อรอรับคำสั่ง
4. การช่วยชีวิตและค้นหาผู้เสียชีวิต
5. การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย ทรัพย์สินของผู้เสียชีวิต
6. การประเมินความเสียหาย ผลการปฏิบัติงานและรายงานสถานการณ์เพลิงไหม้
7. การช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
8. การปรับปรุงแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้โดยเร็วที่สุด

แผนปฏิรูปฟื้นฟู

แผนปฏิรูปฟื้นฟู ได้แก่ การทำรายงานผลการประเมินจากทุกด้านจากสถานการณ์จริงมาปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะการป้องกันอัคคีภัย (ก่อนเกิดเหตุ) แผนปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ แผนบรรเทาทุกข์ (ทันทีที่เพลิงสงบ) รวมทั้งการปรับปรุงไขตัวบุคลากรต่าง ๆ ที่บกพร่อง

นอกจากนี้ยังมีโครงการเพื่อรองรับแผนปฏิรูปฟื้นฟู ได้แก่

1. โครงการประชาสัมพันธ์ สาเหตุการเกิดอัคคีภัยและแนวทางป้องกันในรูปแบบต่าง ๆ
2. โครงการสงเคราะห์ผู้ป่วย
3. โครงการปรับปรุงซ่อมแซมและสรรหาสิ่งที่สูงสูญเสียให้กลับคืนสภาพปกติ

เอกสารอ้างอิง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร.แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย

[ออนไลน์] แหล่งที่มา :[https://occ.csc.ku.ac.th/ftd/wp-](https://occ.csc.ku.ac.th/ftd/wp-content/uploads/sites/5/2017/12/fireplan.pdf)

[content/uploads/sites/5/2017/12/fireplan.pdf](https://occ.csc.ku.ac.th/ftd/wp-content/uploads/sites/5/2017/12/fireplan.pdf) [17 กรกฎาคม 2566]

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.แผนการดำเนินงาน

สำนักงานสีเขียว (Green Office) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ประจำปี พ.ศ.

2566 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). [ออนไลน์] แหล่งที่มา :

<https://www.greenoffice.oarit.rmuti.ac.th/2023/> [10 กรกฎาคม 2566]

อัคคีภัย สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ [ออนไลน์] แหล่งที่มา :

https://www.aru.ac.th/arit/PDF/greenlibrary2564/process_4/process_4.5.2.pdf

[17 กรกฎาคม 2566]